

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/238/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612210731
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5612210731.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 6C/117/2012-77 zo dňa 28. januára 2014, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výrokoch o zamietnutí návrhu a o trovách konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom exekučného súdu - Okresného súdu Liptovský Mikuláš - spočívajúcom v skutočnosti, že v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 7Er/813/2011 proti povinnému S. K. rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia s omeškaním viac ako 109 dní. Vychádzal z nevyhnutnosti preukázania znakov zodpovednostného vzťahu štátu, a to nesprávneho úradného postupu, vzniku skutočnej škody a príčinnej súvislosti medzi nimi.

Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu úradnému postupu okresný súd konštatoval, že tvrdenie o rozhodnutí exekučného súdu o udelení poverenia po 109 dňoch od doručenia žiadosti nie je pravdivé. Predmetná žiadosť bola súdu doručená 13.6.2011 a exekučný súd ju dňa 28.7.2011 zamietol. V tejto spojitosti zdôraznil, že nesprávnym úradným postupom súdu je možné rozumieť i nedodržanie zákonných lehôt na rozhodnutie. V okolnostiach súdnej veci však platí, že v čase začatia dotknutého exekučného konania už nebola (v zmysle novely Exekučného poriadku vykonanej zákonom č. 144/2010 Z.z.) stanovená 15-dňová lehota na rozhodnutie súdu o žiadosti o udelenie poverenia na podklade rozhodcovských rozsudkov. Za významnú považoval zároveň vedomosť exekučného súdu (z iných konaní), že rozhodcovský súd, na ktorý sa oprávnený obracal, nepostupoval v súlade so zákonom, z čoho vyplývala nevyhnutnosť preskúmať predložený exekučný titul. Nadväzne lehota, v ktorej exekučný súd rozhodol, zodpovedá úkonom, ktoré bolo potrebné v tomto smere vykonať. V konečnom dôsledku dôvodnosť postupu exekučného súdu potvrdzuje i zistenie, že návrh na vykonanie exekúcie nie je dôvodný.

Podľa okresného súdu opomenúť nemožno ani skutočnosť, že navrhovateľ podával enormné množstvá návrhov na vykonanie exekúcie, v dôsledku čoho si bol vedomý, že objektívne môže nastať situácia, že súd nebude môcť rozhodnúť o všetkých jeho návrhoch v zákonnej lehote. Je preto zrejmé, že postup exekučného súdu v predmetnom konaní nebol ojedinelý, ale objektívne si ho vyžiadala navrhovateľom vyvolaná situácia. Vzhľadom na podnikateľské praktiky navrhovateľa a zrejmy rozpor jeho konania so spotrebiteľským právom bolo totiž namieste dôsledne preskúmať každú vec, a nielen formalistickým spôsobom udeliť poverenie na vykonanie exekúcie.

Ohľadom druhej zákonnej podmienky - vzniku škody - okresný súd konštatoval, že takouto škodou musí byť škoda skutočná. Zo súm uplatnených v súdnej veci pritom vyplýva, že navrhovateľ požaduje akúsi paušálnu náhradu; čo potvrdzuje aj skutočnosť, že náhrady sú totožné s náhradami v iných konaniach vedených navrhovateľom na tamomšom súde. K neuneseniu dôkazného bremena navrhovateľom došlo i ohľadne príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. V tejto spojitosti okresný súd uviedol, že už len samotná špecifikácia majetkovej škody vylučuje, aby navrhovateľovi v súvislosti s tým, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia v zákonnej lehote, vznikla škoda tak, ako si ju uplatnil. Navrhovateľ si totiž prakticky voči odporcovi uplatňuje právo z bezprávia, ktoré sám privodil. Súd prvého stupňa dodal, že exekúcia, z ktorej si navrhovateľ odvodzuje svoj nárok, bola právoplatne zastavená z dôvodu nevykonateľného exekučného titulu, pričom ak aj čiastkový úkon nebol vykonaný zo strany súdu v zákonom stanovenej lehote, podstatný je finálny výsledok exekúcie, ktorá bola zastavená pre jej nedôvodnosť. Ak je exekučné konanie vedené nedôvodne, nemožno priznať súdnu ochranu za prípadné nedodržanie lehoty na vykonanie konkrétneho čiastkového úkonu.

Rovnako na okolnosť nedôvodne vedenej exekúcie okresný súd poukázal aj v súvislosti s uplatneným nárokom na nemajetkovú ujmu. Uzavrel, že konanie podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nemôže slúžiť ako satisfakcia pre účastníka, ktorý nebol v súdnom konaní (svojou vinou) úspešný.

O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov. Trovy konania si síce uplatnili obaja; ale navrhovateľ v konaní úspešný nebol a odporca si trovy nevyčísľil a ku dňu vyhlásenia rozsudku mu zo spisu žiadne ani nevyplývali.

Samostatným výrokom prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti navrhovateľa, ktorej predmetom je rozhodnutie o tvrdenom porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a nestranný súd rozhodnutím krajského súdu vo veci nevyhlásenia zákonného sudcu. Konštatoval, že totožný návrh s rovnakými dôvodmi už navrhovateľ v predmetnom konaní predložil, okresný súd o ňom právoplatne rozhodol, a preto jeho opätovné podanie je nedôvodné a v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na nové prejednanie. Poukázal na koncepciu spravodlivého súdneho konania zahŕňajúceho právo na kontradiktórne konanie. V danej spojitosti namietal, že nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť vyjadriť sa k nim a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Za takejto situácie došlo podľa odvolateľa k degradácii zásady kontradiktórnosti konania.

Uviedol, že elektronicky podal návrh na zrušenie pojednávania odôvodnený skutočnosťou, že všetci sudcovia daného okresného súdu sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania súdnej veci; ktorú žiadosť však okresný súd ignoroval. Vychádzal z mylného skutkového stavu a nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p., v dôsledku čoho vykonal pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. V žiadosti sa pritom zdôrazňovalo, že navrhovateľ trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Správne mal okresný súd vec predložiť na rozhodnutie o pridelení inému súdu. Navrhovateľovi však vôbec nebolo predložené rozhodnutie o vylúčení, resp. nevyhlásení sudcov okresného súdu, pričom v prípade nevyhlásenia sudcov by sa bránil podaním sťažnosti na ústavnom súde. Bez vydania akéhokoľvek rozhodnutia však bola možnosť jeho obrany pred zákonným sudcom odňatá a celkom zmarená.

Zároveň odvolateľ poukázal na svoje podanie (obsiahnuté v texte žaloby), ktorým upovedomil konajúci súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevhľadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo podľa odvolateľa vydané v rozpore s ustálenou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach a je tiež v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR, či Európskeho súdu pre ľudské práva.

Súdu prvého stupňa navrhovateľ vytýkal viacero omylov, z ktorých „príkladmo“ uviedol konštatovanie, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, hoci v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Za nepochybne preukázaný považoval nesprávny úradný postup exekučného súdu, ktorý bol bezdôvodne nečinný, spôsobil tak zbytočné prieťahy v konaní a nerozhodol o návrhu navrhovateľa v zákonnej lehote. Nesprávny úradný postup súdu pritom spočíval hneď v niekoľkých skutočnostiach, nielen v jednej z nich. Konajúci súd sa musí preto vysporiadať so všetkými vytýkanými zložkami nesprávneho úradného postupu, v napadnutom rozhodnutí tomu tak nie je, čo robí rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. (z tohto titulu nedotknutým zostal odvolaním nenapadnutý a samostatný výrok o zamietnutí procesného návrhu na prerušenie konania) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Len vo všeobecnosti je akceptovateľná úvaha odvolateľa, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásada kontradiktórnosti predovšetkým pojmovovo však predvída procesnú aktivitu účastníkov konania. Ťažiskom realizácie procesných práv účastníkov súdneho konania je práve pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný a svojim postupom - bezdôvodnou neúčastou - sa o ich bezprostredné naplnenie sám obral. V prípade účasti na pojednávaní by sa navrhovateľ zúčastnil vykonávania dokazovania, mohol by navrhovať jeho doplnenie, resp. sa k nemu vyjadriť a bol by poučený (aj) o predbežnom právnom posúdení - § 118 ods. 2 O.s.p. V tejto súvislosti sú potom ďalšie tvrdenia i námietky navrhovateľa dotýkajúce sa odňatia práva konať pred súdom a porušenia zásady kontradiktórnosti bezpredmetné.

Vyjadrenie odporcu k veci bolo navrhovateľovi doručené 13.5.2013. Tým je vyvrátená jeho zásadná odvolacia námietka, že sa nemal možnosť vyjadriť tvrdeniam protistrany. Žiadna iná argumentácia (než vyplývajúca z uvedeného písomného vyjadrenia) totiž zo strany odporcu v konaní prezentovaná nebola. Termín pojednávania (28.1.2014) prvostupňový súd opakovane určil po tom, ako bolo prvé pojednávanie odročené na základe žiadosti navrhovateľa o prerušenie konania a krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí dotknutého procesného návrhu.

Napriek tomu navrhovateľ opätovne požiadal o odročenie pojednávania z úplne identického dôvodu (podanie ústavnej sťažnosti). Okresný súd preto správne vyhodnotil dôvod odročenia ako nie dôležitý (§ 119 ods. 1 O.s.p.). Uvedené zodpovedá i nižšie rozoberaným záverom o neopodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o konaní „vylúčeného“ sudcu. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. (v spojení s § 119 O.s.p.) umožňuje súdu zväžiť dôvodnosť návrhu na odročenie pojednávania a nadväzne konať i v neprítomnosti účastníkov konania. Odlišné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k jeho obsolentnosti a zároveň k nežiaducim prieťahom v konaní. Inými slovami, v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva konať pred súdom (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 116/93).

Ustanovenie § 119 ods. 2 písm. c/ O.s.p. predvída riešenie opísanej procesnej situácie (nesúhlas súdu s uplatneným dôvodom požadovaného odročenia) oznámením účastníkovi (na jeho elektronickú adresu), ako súd posúdil návrh na odročenie pojednávania. Okresný súd uvedený postup dôsledne nevyužil, uvedené však nie je vadou (§ 212 ods. 3 O.s.p.), ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a v konkrétnych okolnostiach súdneho prípadu (t.j. navrhovateľova vedomosť o existencii už predchádzajúceho neakceptovania dôvodov identického návrhu na odročenie pojednávania, potvrdeného odvolacím súdom) nedisponuje intenzitou potrebnou pre konštatovanie relevantného porušenia procesného práva účastníka konania.

Zodpovedá doterajšiemu priebehu konania a stavu veci, že zákonná sudkyňa (správne) postupovala v intenciách záväzného rozhodnutia nadriadeného súdu o jej nevyvúčení. Odvolateľ v návrhu na odročenie pojednávania a ani v posudzovanom odvolaní neuviedol žiadne iné/ďalšie okolnosti, ktoré by mali zakladať jej vylúčenie, než tie, ktoré už boli predmetom posúdenia nadriadeným súdom. Zároveň dotknutý záver o nevyvúčení rešpektuje aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (napr.

uznesenia sp. zn. 3 Nc 14/2010 z 31.5.2010; 6 Cdo 201/2013 z 19.6.2013) v otázkach posudzovania inštitútu sudcovskej nestrannosti.

Nepravdivým je tvrdenie odvolateľa, že mu nebolo doručené (resp. vôbec vydané) rozhodnutie o vylúčení, resp. nevyhlúčení sudcov. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že dňa 20.2.2013 bolo navrhovateľovi doručené uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn.5NcC/94/2012 zo dňa 31.1.2013 o nevyhlúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodnutia predmetnej veci. V rozpore s uvedeným tvrdením navrhovateľa je napokon i jeho ústavná sťažnosť, založená práve na predmetnom rozhodnutí krajského súdu.

Vo vzťahu k samotnému meritórnemu posúdeniu prípadu odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie odvolania a na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Z tohto aspektu je zjavné, že navrhovateľ (nepochybne z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní navrhovateľom na sudy) v odvolaní rezignoval na akúkoľvek konkrétnu úvahu vo vzťahu ku vecným dôvodom, ktorý okresný súd viedli k zamietnutiu návrhu. Vo svetle týchto skutočností je v plnej miere nenáležitým odvolacie tvrdenie o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Naopak, odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu ako celok, mimo rámca akýchkoľvek pochybností, spĺňa všetky parametre zákonného odôvodnenia.

Okresný súd vymedzil rozhodujúci skutkový stav v dotknutej exekučnej veci, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré na danú vec aplikoval, dostatočne objasnil, z akých úvah vychádzal a svoje právne závery vyčerpávajúco vysvetlil. Odvolací súd sa s predmetnou argumentáciou v plnej miere stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a len s cieľom zdôraznenia jej správnosti dodáva, že konštantná judikatúra Ústavného súdu SR (rovnako Európskeho súdu pre ľudské práva) neakceptujúca možnosť liberácie štátu z dôvodu nadmerného množstva vecí, resp. zaťaženia súdov má svoj základ v „štandardnej“ situácii. Ako ústavný súd sám konštatoval (pozri napr. II.ÚS 245/2013) táto doktrína platí i naďalej v prípadoch relevantne odlišných od (hromadných) vecí navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi sa však (doktrína) modifikuje a je preto možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania konaní, ktorých veľké množstvo zvyšuje faktickú zložitosť vecí/vecí z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania navrhovateľa. Taktiež za významné ústavný súd označil, že v dotknutých prípadoch hromadných podaní sa nejedná osobno-statusový spor, pracovný spor či inak existenčnú vec pre navrhovateľa, ako i skutočnosť, že povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi navrhovateľa sa nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou poskytnúť súdnu ochranu v primeranej dobe aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorí sa v identickom čase tiež domáhajú súdnej ochrany pred súdom.

Je výlučne na ťarchu odvolateľa, že k žiadnej zo zásadných okolností, na ktorých okresný súd založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie, nepredložil relevantnú, resp. akúkoľvek protiargumentáciu. Fakticky sa obmedzil na všeobecné konštatovania („nesprávny postup spočíva v niekoľkých skutočnostiach“, „konajúci súd sa musí vysporiadať s všetkými vytykanými zložkami nesprávneho úradného postupu“), ktoré sú len opakovaním žalobného návrhu, a to bez relevantnej reakcie na konkrétne dôvody napadnutého rozhodnutia.

V tejto spojitosti platí, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody. Zároveň však platí, že nie je prípustné konfrontovať prvostupňový súd so závermi, ktoré v konaní nevyhlúčil. Z tohto pohľadu odvolacia námietka spočívajúca v tvrdení, že okresný súd pochybil „keď konštatoval, že namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané“, nekorešponduje s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Ide o zjavné pochybenie odvolateľa pri formulovaní odvolacích dôvodov.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené (v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. je krajský súd viazaný konkrétnymi dôvodmi odvolania) a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a fakticky mu ani žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.